

HRVATSKA ZAJEDNICA U KECI

marti, 11 ianuarie 2022

Malena hrvatska zajednica iz Ke e, koja je u ovo mjesto iz zapadne strane tamiške županije doselila negdje na prijelazu iz 18. u 19. stolje e, proslavila je 25. studenoga, na blagdan Svete Katarine, zaštitnice mjesne katoli ke crkve, svoj tradicionalni kirvaj.

Zbog restrikcija uvedenih za suzbijanje epidemije koronavirusa, koja kao da ne je-njava niti krajem ove 2021. godine, u ovom prije svega poljoprivrednom mjestu s veoma plodnom i bogatom zemljom, pogodnoj za uzgoj razli itih kultura, nije bilo organiziranog veselja u impozantnoj zgradi Doma kulture kao u godinama prije pandemije i niti nekih drugih kulturnih aktivnosti koje bi pretpostavljale okupljanje pove eg broja ljudi na jednome mjestu.

Središnji doga aj ke anskog kirvaja, kako to obi no biva i u svim karaševskim mjestima, bila je Sveta misa koju je u mjesnoj katoli koj crkvi održao s po etkom od 14 sati vl . Novica Dragija, sve enik porijeklom iz Ravnika. Uz neve eg broja vjernika hrvatske i drugih nacionalnosti, na Misnom slavlju su sudjelovali ke anski na elnik Daniel Florin, dona elnik Ioan Breje ali i predstavnici Zajedništva Hrvata Ivan Frana i Miodrag Tinkul. Misa je održana na hrvatskom jeziku, a u nadarenoj propovijedi vl . Novica je prisutnim vjernicima govorio o životu i djelu nebeske zaštitnice Svete Katarine, simbolu hrabrosti i odlu nosti. “Ova veoma u ena ljepotica umrla je mu eni kom smr u nakon što je obratila na kršanstvo pedesetak poganskih filozofa, naglasio je vl . Novica, a štuje se i slavi diljem svijeta kao zaštitnica u itelja, pravnika, teologa, tajnika, knjižni ara, arhivista, u enika i u enih osoba”.

Nakon Svete mise održan je u Domu kulture opušten sastanak na elnika i dona elnika mjesta s nekolicinom stanovnika hrvatske nacionalnosti i s drugim pripadnicima mjesta, na kojemu se govorilo, izme u ostalog, o prvim Hrvatima koji su došli u Ke u, o tome kako su oni živjeli u dvjema ulicama mjesta, u Orvatskom sokaku i Ma evom kraju u zapadnom kraju sela te o razdoblju nakon završetka Drugog svjetskog rata kada su tamošnji Hrvati bili brutalno pogo eni socijalisti kom kolektivizacijom i prisilnom deportacijom u B r gan. Za Hrvate u Ke i razdoblje nakon završetka Drugog svjetskog rata bilo je najteže povijesno razdoblje, istaknuto je na sastanku. Tada im je bila oduzeta sva zemlja koju su stjecali skoro dva stolje a. 1951. godine više je hrvatskih obitelji iz Ke e deportirano u B r gan, a povratak je uslijedio tek nakon 5 godina. Na povratku našli su svoje domove prazne i devastirane, a oduzeta zemlja nije im vra ena sve do revolucije.

Dolazak Hrvata u Ke u na samom kraju 18. stolje a nije bio spontan, naprotiv, bio je pomno planiran i organiziran. Migranti su prije odlaska u novi zavi aj ak poslali izaslanstvo kako bi se uvjerali idu li u bolje sutra. Po dolasku naselili su dijelove Ke e koji se i danas zovu Orvatski sokak i Ma ev kraj. Doseljenici u Ke u bili su Pokupci, neki od njih prazavi ajem iz Turopolja. Govorili su zagreba kom kajkavštinom i ve inom su bili pleni kog roda, fini i otmjeni ljudi „Što je nekada bio renesansni Dubrovnik me u hrvatskim gradovima to je danas Hrvatska Ke a me u hrvatskim mjestima u Rumunjskoj, a ljudi su najbolji Hrvati u Rumunjskoj“, zaklju io je Petar Vlasi , franjevac hrvatskog porijekla, u knjizi Hrvati u Rumunjskoj, izdanoj 1928. u Beogradu i nastaloj kao plod autorovih misijskih dana provedenih me u Hrvatima u Rumunjskoj od 15. studenog, pa sve do 20. prosinca 1927. godine.

Za razliku od karaševskih Hrvata, ke anski Hrvati živjeli su u višeetni kome okruženju s Rumunjima, Nijemcima, Ma arima i Srbima što je ubrzalo asimilacijske procese. U naše vrijeme u samoj Ke i, osim nekoliko ljudi starije dobi, više nitko ne go-vori hrvatski jezik, premda su kroz vrijeme stariji naraštaji opominjali mla e: “Kaj sad Orvati, a divanite po rumunjski”.

Ivan Dobra

